

Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμάτων (ΣΜΑ) Ευκαρπίας

Εισηγητής
Γιάννης Νισύριος, Χημικός MSc
Κάτοικος Ευκαρπίας
Μέλος «Δημιουργίας, ξανά!», ΠΟ Θεσσαλονίκης

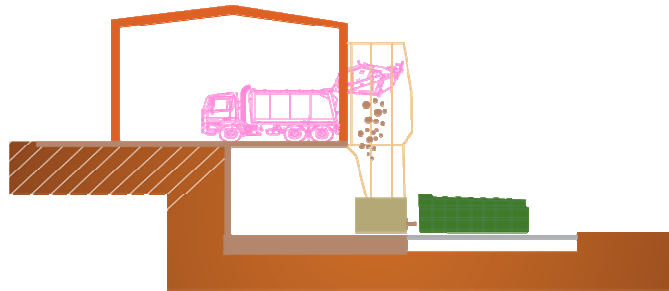
Περιγραφή της κατάστασης

Ο ΣΜΑ είναι ο χώρος στον οποίον τα απορριματοφόρα μίας περιοχής ξεφορτώνουν το φορτίο τους με σκοπό αυτό να συμπιεσθεί και να μεταφορτωθεί σε κοντέινερ, τα οποία μεταφέρονται στον Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμάτων (ΧΥΤΑ) και στα κέντρα ανακύκλωσης. Σκοπός της λειτουργίας του είναι η εξοικονόμηση δρομολογίων από τα απορριματοφόρα, το οποίο μεταφράζεται σε οικονομία καυσίμων και μεγαλύτερη διαθεσιμότητα οχημάτων και πληρωμάτων για την αποκομιδή.

Ο ΣΜΑ Ευκαρπίας είναι χωροθετημένος από το 2003 πίσω από το εργοστάσιο του ΤΙΤΑΝ στην Ευκαρπία. Κατασκευάζεται με ευθύνη του ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, ο οποίος είναι πιστοποιημένος ως ΦοΔΣΑ (Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων), αλλά σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι ΦοΔΣΑ θα πρέπει να επανοργανωθούν σε επίπεδο περιφέρειας – εξού και η χωροθέτηση των ΣΜΑ έγινε σε επίπεδο περιφέρειας.

Στον ΣΜΑ Ευκαρπίας θα μεταφορτώνονται τα απορρίμματα του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης χρησιμοποιεί προς το παρόν τον ΣΜΑ Φοίνικα (πίσω από το νοσοκομείο Άγιος Παύλος), ο οποίος θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται και μετά την κατασκευή του ΣΜΑ Ευκαρπίας, καθώς ο Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων της Κεντρικής Μακεδονίας προβλέπει την κατασκευή δύο ΣΜΑ για το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης.

Ο ΣΜΑ θα φτιαχτεί σε έκταση 100 στρεμμάτων, εκ των οποίων τα 70 θα δενδροφυτευθούν. Θα είναι εξοπλισμένος με τέσσερις πρέσες, όπου μέσω κλειστού συστήματος τα απορριματοφόρα θα ξεφορτώνουν και μάλιστα προβλέπεται ξεχωριστή πρέσα για κάθε είδος απορρίμματος (μικτά, ανακύκλωση, πράσινα κτλ). Στον ΣΜΑ δε θα γίνεται φύλαξη απορριμμάτων, μόνο μεταφόρτωση. Εντός του ΣΜΑ θα λειτουργεί βιολογικός καθαρισμός για τα στραγγίσματα των απορριμμάτων, πλυντήριο των κοντέινερ και απολυμαντήριο των τροχών των απορριματοφόρων.

Οι εγκαταστάσεις βρίσκονται εκτός της κατοικημένης περιοχής της Ευκαρπίας και τα οχήματα δε θα χρησιμοποιούν το δημοτικό οδικό δίκτυο. Ο βασικός λόγος που επιλέχτηκε μάλιστα η Ευκαρπία είναι το ότι είναι δίπλα σε οδικό κόμβο, στην Εγνατία Οδό. Η οδός πρόσβασης στον ΣΜΑ θα δενδροφυτευθεί και θα πλένεται τρεις φορές την ημέρα.

Το σύνολο των δημάρχων του πολεοδομικού συγκροτήματος τίθενται ξεκάθαρα υπέρ της κατασκευής του ΣΜΑ, πλην του δημάρχου Παύλου Μελά που τηρεί ουδέτερη στάση.

Αντίθετη προς την κατασκευή του ΣΜΑ είναι η Κίνηση 50 Φορέων και Συλλόγων της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

- Ισχυρίζονται ότι η κατασκευή του ΣΜΑ θα υποβαθμίσει περαιτέρω τη Δυτική Θεσσαλονίκη, η οποία παραμένει η πιο υποβαθμισμένη περιοχή της πόλης, ο «σκουπιδότοπος» της Θεσσαλονίκης. Δε δέχονται τις διαβεβαιώσεις των αρμοδίων ότι η περιβαλλοντική επιβάρυνση που θα προκαλέσει ο ΣΜΑ είναι μηδενική.
- Θεωρούν ύποπτη τη χωροθέτησή του δίπλα στο ΤΙΤΑΝ, γιατί υποστηρίζουν ότι, παρά τις διαβεβαιώσεις περί του αντιθέτου, μέρος των απορριμμάτων θα οδηγείται στο ΤΙΤΑΝ για καύση.
- Υποπτη θεωρείται επίσης η δυναμικότητα του ΣΜΑ, 1100 τόνων την ημέρα, ενώ η πόλη παράγει 650 τόνους την ημέρα με μειούμενη τάση λόγω κρίσης. Θεωρούν ότι η επιπλέον δυναμικότητα θα χρησιμοποιηθεί για μεταφορά (ή και κάυση) απορριμμάτων από άλλες περιοχές καθώς και για ενδεχόμενα παιχνίδια με ανάμειξη επικίνδυνων βιομηχανικών απορριμμάτων.
- Αναρρωτιούνται γιατί δε δέχτηκε ο ΟΤΑ τη χωροθέτηση του ΣΜΑ σε οικόπεδο 1700 μέτρα βορειότερα, στο Δερβένι. Ο Σύνδεσμος ΟΤΑ Θεσσαλονίκης λέει ότι εκεί δεν επιτρέπεται να χωροθετηθεί ο ΣΜΑ γιατί το οικόπεδο είναι αναδασωτέο.
- Υποστηρίζουν ότι το έντονο ενδιαφέρον των δημάρχων του πολεοδομικού συγκροτήματος τροφοδοτείται όχι από περιβαλλοντική συνείδηση, αλλά από επιθυμία για εξυπηρέτηση εργολαβικών συμφερόντων.

Η Κίνηση 50 Φορέων δραστηριοποιείται τελευταία με εκκλήσεις προς τους κατοίκους της Ευκαρπίας με αεροπανό, αφισκοκλήσεις στις εισόδους των πολυκατοικιών και εκκλήσεις για συγκεκριμένες διαμαρτυρίες με αυτοκίνητα με megafona, ειδικά για υποστήριξη αγωνιστών στα δικαστήρια και συγκεντρώσεις κατοίκων στο χώρο του ΣΜΑ. Ο δήμαρχος Μπουτάρης είναι μάλιστα συγκεκριμένος στόχος των διαμαρτυριών τους, λόγω της αιχμηρής του γλώσσας κατά των διαμαρτυρομένων και υπέρ της πραγματοποιηθείσας επέμβασης των ΜΑΤ στον χώρο του ΣΜΑ όταν κάτοικοι της περιοχής επιχείρησαν να εμποδίσουν την εγκατάσταση του εργολάβου.

Γενικά, η διαμαρτυρία εστιάζεται στο σύνθημα «Όχι στον ΣΜΑ Ευκαρπίας», χωρίς να γίνεται κάποια αντιπρόταση. Χαρακτηριστικά, στο site της κίνησης των 50 φορέων, ενώ τα τμήματα που περιγράφουν την αγωνιστική τους δράση είναι πλήρη και ενημερωμένα, το τμήμα με επικεφαλίδα «οι θέσεις μας» είναι άδειο. Άδειο είναι επίσης και το κομμάτι «ποιοί είμαστε».

Το δημοτικό συμβούλιο του δήμου Παύλου Μελά μετά από μία, όπως περιγράφεται, θυελλώδη συνεδρίαση, ψήφισε και αυτό όχι στην κατασκευή του ΣΜΑ, μετά από τον έντονο σκεπτικισμό που εξέφρασαν μέλη της παράταξης του δημάρχου Διαμαντή Παπαδόπουλου. Αντιπροτείνεται η δημιουργία πολλών μικρών ΣΜΑ, ανα δήμο, κάτι που προφανώς δεν είναι δυνατόν λόγω της πυκνής δόμησης της πόλης.

Κριτική της κατάστασης

Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται προσφέρεται για πολιτική εκμετάλευση των λαϊκών στρωμάτων της Δυτικής Θεσσαλονίκης μέσω της υποστήριξής τους. Ως εκ τούτου, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει δηλώσει την υποστήριξη του στο Δίκτυο των 50 Φορέων. Ακόμα και η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Παύλου Μελά φαίνεται ότι ελήφθη με πολιτικά κριτήρια και βάσει της λογικής “not in my back yard”.

Ο ΣΜΑ Φοίνικα λειτουργεί κανονικά εδώ και χρόνια και μάλιστα δίπλα στο νοσοκομείο. Η κατασκευή του ΣΜΑ Επανομής που θα εξυπηρετεί το δήμο Θερμαϊκού, ξεκινάει χωρίς καμία διαμαρτυρία. Η ένταση και ο τρόπος της διαμαρτυρίας για την κατασκευή του ΣΜΑ Ευκαρπίας φαίνεται ότι υποδαυλίζεται από αριστεριστές, οι οποίοι όμως δεν κατονομάζονται.

Η κατασκευή του ΣΜΑ είναι μία περιβαλλοντικώς ορθή λύση που λύνει πολλά προβλήματα. Η σημερινή κατάσταση των 400 δρομολογίων καθημερινώς (σύμφωνα με τον δήμαρχο Λαγκαδά) προς τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης στερείται προφανώς κάθε οικολογικής και οικονομικής λογικής.

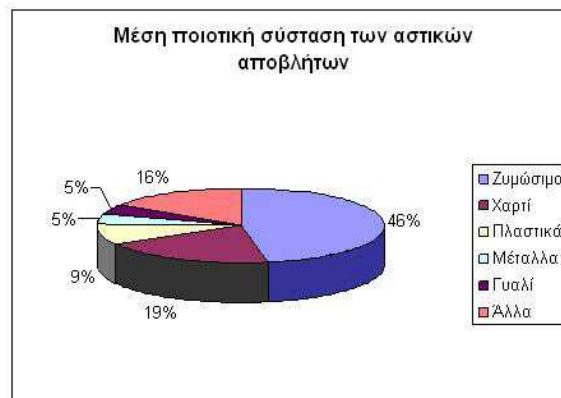
Ο σχεδιασμός του ΣΜΑ έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με μελέτες και υπάρχουν όλες οι διαβεβαιώσεις ότι δεν επιβαρύνει, ενώ έχουν πληρωθεί όλοι οι περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή του. Οι διαμαρτυρίες εστιάζονται στο ότι μερίδα κατοίκων δεν πιστεύει ότι θα τηρηθούν οι περιβαλλοντικοί όροι και οι

δεσμεύσεις των αρμοδίων, ούτε μετά και από τη συμφωνία για δημιουργία επιτροπής κοινωνικού ελέγχου της λειτουργίας του ΣΜΑ και εγκατάσταση καμερών που θα επιτρέπουν το Δήμο Παύλου Μελά και την επιτροπή των κατοίκων να ελέγχουν τον ΣΜΑ διαδικτυακά.

Σε οποιοδήποτε πολιτισμένο κράτος, οι επιστημονικές διαβεβαιώσεις για ένα τέτοιο έργο θα θεωρούνταν επαρκείς και οι αντιδράσεις θα ήταν ελάχιστες. Στην Ελλάδα όμως, η ιστορία δείχνει ότι το κράτος άγεται και φέρεται από οικονομικά συμφέροντα και συμπεριφέρεται στους διαμαρτυρόμενους ως αγράμματους χωρικούς. Έχουμε λοιπόν μια δυσπιστία προς το επίσημο κράτος, κάτι που είναι βούτυρο στο ψωμί οποιουδήποτε θέλει να διασπείρει επιστημονικοφανείς μύθους και να προκαλέσει διαμαρτυρίες.

Ο αγώνας μερίδας των κατοίκων θα έπρεπε να εστιαστεί στον έλεγχο μέχρι κεραίας της τήρησης των όρων της κατασκευής και λειτουργίας του ΣΜΑ. Αντ'αυτού η διαμαρτυρία τους υποβιβάζεται σε μία ακόμη ιστορία εντάσεων υπό το μανδύα της λαϊκής αντίστασης προς το δόλιο κράτος.

Ο ΣΜΑ είναι ένα μόνο κομμάτι στην αλυσίδα μεταφοράς και επεξεργασίας των απορριμμάτων (ανακυκλώσιμων και μη ανακυκλώσιμων). Το όποιο λάθος έγκειται στο ότι από τον ΣΜΑ θα έπρεπε να διέρχονται διαχωρισμένα πολύ περισσότερα ανακυκλώσιμα απορρίμματα σε σχέση με τώρα. Εάν ο ΧΥΤΑ Μαυροράχης γίνει κάποια στιγμή ΧΥΤΥ (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων), στον ΣΜΑ Ευκαρπίας θα μεταφορτώνονταν για τη Μαυροράχη μόνο τα μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα, τα οποία αποτελούν περίπου το 50% των αστικών αποβλήτων και τα υπόλοιπα θα προωθούνταν στα κέντρα ανακύκλωσης για επεξεργασία.

Έρευνα βάσει του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (2003)

Πρόταση θέσης «Δημιουργίας, ξανά!»

Προτείνεται η Δημιουργία Ξανά να εκδόσει δελτίο τύπου στο οποίο να τίθεται υπέρ της ολοκλήρωσης της κατασκευής του ΣΜΑ στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου περιβαλλοντικού σχεδιασμού, ο οποίος θα αντιμετωπίζει την ταφή των απορριμμάτων ως την έσχατη επιλογή για την διαχείριση των αποβλήτων. Υπάρχει η σχετική τεχνολογία όπως και οι μελέτες που θα έπρεπε να υιοθετηθούν για να μη συνεχίζει η Ελλάδα να είναι ο παρίας της Ευρώπης και σε αυτόν τον τομέα.

Παραπομπές για τον ΣΜΑ Ευκαρπίας και γενικότερα για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων

Δίκτυο 50 φορέων

<http://diktyo50.blogspot.gr/>

ΣΜΑ Ευκαρπίας από τον ΟΤΑ Θεσσαλονίκης

<http://sma-efkarpias.gr/>

ΠΕΔΚΜ

<http://www.pedkm.gr>

Ισχύουσα νομοθεσία ΕΕ για τους ΧΥΤΑ

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:182:0001:0019:EL:PDF>

Περίληψη νομοθεσίας ΕΕ για τους ΧΥΤΑ

http://europa.eu/legislation_summaries/environment/tackling_climate_change/121208_en.htm

Θέσεις ΣΥΡΙΖΑ

<http://voria.gr/index.php?module=news&func=display&sid=112224>

Άρθρο-περίληψη

<http://www.agelioforos.gr/default.asp?pid=7&ct=10&artid=156480>

Q&A για αποτέφρωση απορριμμάτων

<http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/4622484.stm>

Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ο φορέας υπεύθυνος για τα Κέντρα Διαχείρισης Ανακυκλώσιμων Υλικών):

<http://www.herrco.gr/default.asp?langid=1>

Λίστα ΚΔΑΥ

<http://www.herrco.gr/default.asp?siteID=1&pageid=34&langid=1>

Πράσινη πρόταση για τα απορρίματα της Αττικής από την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης

http://www.ecorec.gr/ecorec/files/pdf/Prasini_Protasi_PESDA_Attikis.pdf